



משרד הבריאות – האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: סיעוד

פרק: ניהול הטיפול הסיעודי	שם הנוהל: היגינת הפה - טיפול ושמירה
תאריך אישור 01/07/2007	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 2.3.11

1.1.1 בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

1 רקע: [עבור/י לדף פתיחה ראשי](#) [עבור/י ל"תוכן" נהלי רוחב](#) [חזור ל"תוכן" נהלי סיעוד](#)

בתהליך ההזדקנות חלים שינויים בחלל הפה והשיניים שיש להם השלכות בריאותיות, חברתיות ואסתטיות. חניכיים, רקמות בריאות ושיניים מותאמות, עוזרים בהרגשה טובה, בהופעה, בתיאבון וביכולת לעיסה.

טיפול ושמירה על היגינת הפה הם פעולות בסיסיות בסיעוד הגריאטרי, שמונעים סיבוכים בחלל הפה ותורמים לצמצום של אי נוחות וכאב.

2 מטרת הנוהל:

- 2.1 להנחות את האחיות בעקרונות הטיפול ושמירה על היגינת הפה והשיניים.
- 2.2 להבטיח שמירה על תפקוד נאות, ושמירה על ניקיון ורעננות של כל הרקמות בפה המטופל.
- 2.3 לדאוג למתן טיפול הולם בפה ובשיניים טבעיות כחלק מתוכנית הטיפול הכוללנית של המטופל. (טיפול בשיניים תותבות ראה [בנוהל 2.3.12](#)).

3 הגדרת מושגים:

- 3.1 **היגינת הפה** - הרחקת חיידקים, שאריות מזון או רובר דנטלי מהפה בכל אמצעי שלא יגרום נזק לרקמה ובאמצעים שמגבירים את בריאות הרקמה הרכה והשיניים.
- 3.2 **תוכנית טיפול סיעודית** - מתבססת על התהליך הסיעודי הכולל אומדן, איבחון, תכנון, ביצוע והערכה.

4 סמכות ואחריות:

- 4.1 האחיות להכנת תוכנית טיפול לשמירה על היגינת הפה ולתדרוך המטופל והמטפלים, מוטלת על האחיות האחראיות.
- 4.2 ביצוע תוכנית הטיפול לשמירה על היגינת הפה היא באחריותה של האחיות האחראיות או אחראית המשמרת המופקדת על הצוות המטפל.

5 תהליך ושיטה:

5.1 אומדן חלל הפה

אומדן חלל הפה מתייחס גם לשפתיים, מורכב ממספר שלבים:

5.1.1 איסוף נתונים.

5.1.2 ראיון עם המטופל ומשפחתו.



משרד הבריאות – האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: סיעוד

פרק: ניהול הטיפול הסיעודי	שם הנוהל: היגינת הפה - טיפול ושמירה
תאריך אישור 01/07/2007	עודכן בתאריך: 00/00/0000
מהדורה 1	מס' נוהל: 2.3.11

1.1.1 בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

5.1.3 הסתכלות ובדיקה פיזית בחלל הפה (לצורך הבדיקה להוציא שיניים תותבות). בהסתכלות צריך להתייחס לתופעות שלהלן:

(1) פצע שלא מבריא.

(2) כתם לבן או אדום.

(3) התרוממות של רקמה רכה או קשה.

(4) הרגשת הרדמות שלא חולפת או חוסר תחושה

5.1.4 איתור תופעה מתופעות אלו מחייב דיווח לרופא המטפל

5.1.5 תיעוד הממצאים ברשומות מתאימות ודיווח לרופא על פי שיקול דעת לגבי תופעות חריגות.

5.2 טיפול בחלל הפה וטיפול פה

צחצוח שיניים, טיפול ועיסוי החניכיים וטיפול בשיניים תותבות הם חלק מהטיפולים בחלל הפה.

5.2.1 עקרונות הטיפול הסיעודי הכוללים:

5.2.1.1 מתן הסבר לחולה ו/או למשפחתו לפני תחילת הפעולה

5.2.1.2 שמירה על פרטיות וכבוד המטופל.

5.2.1.3 שמירה על תנאי האספטיקה.

5.2.1.4 רישום של ביצוע הטיפול ברשומה המתאימה.

5.2.1.5 טיפול בשיניים תותבות. (ראה [בנוהל 2.3.12](#))

5.2.2 תכשירי הניקוי - ניקוי הפה וחלל הפה יעשה בתכשירים המקובלים לשמירה על היגינת הפה, ובתכשירים העומדים בדרישות האספטיקה

5.2.3 מועד הניקוי – היגינת הפה נדרשת לביצוע טרם הזנת המטופל, על מנת לרענן את הפה ולשפר את תאבון המטופל.

5.2.4 טיפול במטופל עם זונדה/פג / טרכיאוסטומי - טיפול פה וצחצוח שיניים למטופל עם זונדה/פג/ טרכיאוסטומי יעשה לכל הפחות פעמיים ביממה